

Sprawozdanie z panelu pt.: Ekonomiczna analiza prawa - sektor finansowy

Moderatorzy:

Prof. dr hab. Stanisław Kasiewicz

Prof. dr hab. Małgorzata Zaleska

Paneliści:

Prof. dr hab. Jan Krzysztof Solarz

Prof. dr hab. Marek Szczepański

Dr hab. Jan Bednarczyk, prof. UTH

Dr hab. Ireneusz Dąbrowski, prof. SGH

Dr hab. Paweł Marszałek, prof. UEP

Zagadnienia do dyskusji

W odpowiedzi na ostatni, globalny kryzys finansowy wzrosła rola instytucji sieci bezpieczeństwa finansowego, a także zwiększyła się liczba oraz wzrósł stopień skomplikowania przepisów prawnych odniesionych do instytucji finansowych. Nowe i zmienione regulacje prawne dotyczące sektora finansowego koncentrują się zarówno na ograniczaniu ryzyka w działalności instytucji finansowych, jak i na coraz większej ochronie klientów tych instytucji. Rozrost i skomplikowanie prawa, przy jednoczesnym wzroście kosztów funkcjonowania instytucji finansowych, bez możliwości zapewnienia w pełni bezpieczeństwa na rynkach finansowych, rodzi pytanie o optymalny poziom regulowania sektora finansowego.

Pytania do panelistów:

- co oznacza optymalny poziom regulowania sektora finansowego z punktu widzenia jego bezpieczeństwa oraz konsekwencji ekonomicznych, jakie kryteria powinny być uwzględniane w procesie tworzenia i stosowania prawa?

- czy instytucje sieci bezpieczeństwa, w tym banki centralne powinny skupiać swoją działalność przede wszystkim na zapewnieniu bezpieczeństwa finansowego, czy powinna nastąpić formalna zmiana przepisów prawnych umożliwiająca bezpośrednio wspieranie wzrostu gospodarczego oraz celów społecznych, nawet kosztem utraty niezależności instytucji?

- czy dotychczasowe regulacje ostrożnościowe są wystarczające, czy ich liczba, stopień skomplikowania i adekwatność do współczesnych i przyszłych uwarunkowań ekonomicznych i społecznych (rewolucja technologiczna) są właściwe?
- jaki powinien być stopień ochrony klienta instytucji finansowych, a w jakim stopniu powinien on partycypować w ryzyku, przy uwzględnieniu wyzwań związanych ze świadomością i edukacją finansową?

Przebieg dyskusji

Dyskutując problematykę optymalnego regulowania sektora finansowego trzeba zadać pytanie z czyjego punktu widzenia powinien być on optymalny, tj. z punktu widzenia regulatora czy klienta? Interesy i oczekiwania tych podmiotów są sprzeczne w krótkim okresie, ale zbieżne w ujęciu długoterminowym. Tym samym do omawianego zagadnienia ma zastosowanie teoria gier oraz dialektyka regulacyjna.

Kryteriami, które powinny być uwzględniane w procesie tworzenia i stosowania prawa powinny być przede wszystkim: powszechność i elastyczność regulacji oraz ochrona klientów instytucji finansowych.

Wyzwaniem w obszarze regulacyjnym jest potrzeba rzetelnej oceny skutków regulacji. Pożądane jest wzmocnienie roli Biura Analiz Sejmowych i stworzenia niezależnej instytucji oceniającej skutki regulacji.

Odnosząc się do działalności banków centralnych należy zauważyć, że ich rola - w odpowiedzi na ostatni globalny kryzys finansowy - wzrosła, m.in. w zakresie nadzoru makroostrożnościowego. Niemniej jednak banki centralne nie powinny być bezpośrednio odpowiedzialne za wspieranie wzrostu gospodarczego oraz nie powinny być nakładane na banki centralne dodatkowe, nowe zadania. Dyskusyjna jest zaś propozycja zmiany celu inflacyjnego, tj. odejścia od ustalania sztywnego celu inflacyjnego.

Współcześnie rośnie też rola zarządzania danymi będącymi w posiadaniu instytucji finansowych. Znaczenie danych zyskuje, a sam klient schodzi na plan dalszy. Ochrona tych

danych i umiejętne ich wykorzystywanie są więc jednymi z istotnych wyzwań współczesnych regulacji. Wyzwaniem jest też regulowanie nowoczesnych instrumentów i technologii kreowanych w procesie rewolucji cyfrowej. Przykładem rozbieżności opinii jest chociażby potrzeba regulowania lub jej brak w odniesieniu do kryptowalut. Nierozwiązanym problemem pozostaje także nadzorowanie i regulowanie działalności konglomeratów finansowych, zwłaszcza działających globalnie.

Nawet najlepsze regulacje nie są w stanie zapewnić pełnego bezpieczeństwa sektora finansowego. Towarzyszyć im muszą etyka funkcjonowania instytucji finansowych oraz świadomość finansowa klientów. Roli edukacji finansowej, od najmłodszych lat, prowadzonej w sposób rzetelny, atrakcyjny i przystępny dla społeczeństwa nie można przecenić.